

КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Брик В.В.

студентка,

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

ОСОБЛИВОСТІ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ З ФОРМУВАННЯ ПРАВИЛЬНОЇ ЗВУКОВИМОВИ У ДІТЕЙ З ДИСЛАЛІЄЮ

Людина все життя удосконалює своє мовлення, оволодіває багатством мови. В ранньому віці у дитини виникає потреба у спілкуванні, яку вона задовольняє шляхом використання найпростіших елементів мовлення. Мовлення дошкільника – важливий показник його інтелектуального зростання. Відхилення в розвитку негативно позначаються на оволодінні знаннями, вмінні висловлювати власну думку, сприйманні мовлення інших, формуванні особистості дитини. Чисте, правильне мовлення – одна з важливих умов нормального психічного розвитку дитини та її успішної соціалізації. Завдяки йому малюк пізнає світ, виражає власні бажання, думки, вимоги, налагоджує контакти з навколишніми людьми. На жаль, сьогодні понад 80% дошкільників мають ті чи інші вади мовлення. І щороку кількість таких дітей невпинно зростає. Навчити малюків правильно вимовляти звуки допомагає логопедична робота.

На сучасному етапі в спеціальній освіті України особливе місце займає логопедична допомога дітям та підліткам, що мають вади мовлення.

Основною метою логопедичної допомоги в дошкільних та шкільних закладах є забезпечення ефективності навчально-виховного процесу та розвитку осіб із вадами мовлення, а також попередження мовленнєвих порушень та шкільної неуспішності.

Однією з найважливіших складових логопедичної роботи в Україні є рання діагностика та рання комплексна психолого-педагогічна допомога дитині з вадами мовлення від ефективної організації якої в певній мірі залежить попередження виникнення вторинних відхилень в процесі становлення психофізичних функцій.

Мовленнєві порушення, що розглядаються логопедією слід відрізняти від вікових особливостей розвитку мовлення. До певного віку невеликий словниковий запас, неправильна вимова звуків, неправильність будови речень являють процес нормального оволодіння мовленням. Це не можна змішувати з патологічними порушеннями мовлення. Дитина не одразу оволодіває усіма видами

мовлення (письмо, читання, говоріння), але ці труднощі необхідно розрізняти від аномального розвитку мовленнєвих функцій [14, с. 8].

Звуки мовлення – єдиний засіб вираження мовних значень. Важливе послідовне розміщення звуків. При її порушенні створюється беззмістовне звучання. Звук є будівельним матеріалом для слова, засобом вираження його значення.

Вимова звуків в основному залежить від слухового сприймання. Сприйняття звуків мовлення залежить від слухових та кінестетичних збудників, які потрапляють у кору.

Поступово ці збудники диференціюються, стає можливим виокремлення певних фонем. При цьому велику роль мають первинні форми аналітико-синтетичної діяльності, завдяки яким дошкільник узагальнює ознаки одних фонем на відміну від інших.

Найбільш розповсюдженим дефектом мовлення є недоліки у вимові звуків. У багатьох дошкільників вони супроводжуються фонематичним недорозвитком, що призводить до порушення читання чи письма. У цьому випадку корекція вимови, що досягається за допомогою лише формування артикуляційних навичок, має мінімальну розвиваючу дію. Вона не створює готовності до засвоєння грамоти.

Потрібно фокусувати увагу дитини до звукового складу слова, вчити проводити спостереження за мовленням, формувати фонематичне та морфологічне спілкування. В результаті цього дитина оволодіває не тільки навичками правильної вимови, а й вмінням до ефективного засвоєння грамоти та письма.

Основною формою роботи в дошкільному навчальному закладі є заняття. За кількістю учасників у логопедичній групі науковці розрізняють наступні заняття: фронтальні, групові, індивідуальні. М. Савченко та М. Шеремет виділяють п'ять груп прийомів, що допомагають для постановки звуків мовлення у дошкільників. До першої групи включаються прийоми на відображення звуковимови. До другої групи включаються прийоми постановки звуків за допомогою артикуляційних вправ. До третьої групи належать розрізнення звуків від інших звуків мовлення. До четвертої групи прийомів постановки звуків мовлення належать механічні прийоми. До п'ятої групи належать ігрові прийоми постановки звуків мовлення.

Отже, однією з найважливіших складових логопедичної роботи в Україні є рання діагностика та рання комплексна психолого-педагогічна допомога дитині з вадами мовлення від ефективної організації якої в певній мірі залежить попередження виникнення вторинних відхилень в процесі становлення психофізичних функцій.

Список використаних джерел:

1. Богуш А. М. Дошкільна лінгводидактика : теорія і методика навчання дітей рідної мови : підручник / А. М. Богуш, Н. В. Гавриш / за ред. А. М. Богуш. – Київ : Вища шк., 2007. – 542 с.

2. Гаврилова Н. С. Порухення фонетичного боку мовлення у дітей: монографія / Н. С. Гаврилова. – Кам'янець-Подільський: Друк-Сервіс, 2011. – 200 с.

3. Логопедія: підручник / М. К. Шеремет, В. В. Тарасун, С. Ю. Конопляста [та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. – Київ: Слово, 2010. – 376 с.

Пащенко Т.С.

студентка,

Науковий керівник: Аршава І.Ф.

професор,

Дніпровський національний університет

імені Олеся Гончара

ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ЛОГОПЕДА З БАТЬКАМИ ДИТИНИ З ПОРУШЕННЯМ МОВЛЕННЯ

Загальні тенденції вдосконалення дошкільної спеціальної освіти в останні роки істотно змінили підходи до виховання та навчання дитини із мовленнєвими порушеннями різної тяжкості та генезу. Це пов'язано як із поліпшенням методів, форм, методик освіти, так і із збільшенням впливу гуманістичного та індивідуального підходів на весь процес взаємодії з «особливою» дитиною. Звертаючи увагу на постійне удосконалення процесу корекції мовленнєвих розладів у дітей, важливим напрямком роботи є організація плідної роботи з батьками вище зазначеного контингенту.

Розглядаючи логопедичну роботу у комплексі взаємодії між всіма учасниками навчально-виховного процесу, робота логопеда із батьками, як теоретична так і практична проблема отримує не достатньо уваги. Це пов'язано з особливостями батьківського ставлення та усвідомлення батьківської ролі, з організацією роботи із батьками, що потребує розробки та удосконалення методів та форм її впровадження.

Дослідженням ролі батьків та сімейного виховання дитини із порушенням мовлення займалися Г. К. Акубікова, О. Я. Варга, Л. М. Зельцман, О. І. Захаров, І. А. Іванова, О. М. Мастюкова, Ю. В. Микляева, А. Г. Московкина, О. С. Співаковська, Н. Ю. Синягіна та інші. Результати досліджень вказаних науковців констатують, що успішність логопедичної роботи залежить від позиції батьків, стилю сімейного виховання, ролі батьків. Отже, запорукою успішного розкриття потенціалу дитини є гармонія у дитячо-батьківських відносинах.

Метою статті є розкрити зміст організації взаємодії логопеда з батьками дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.